

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
dolično in gospodarstvo društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celetno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celetno: Din. 100.—

Boj za svetovni trg.

Anglija v silobranu. — Skrajni napor Nemčije.
Konec gospodarske svobode?

Kadar se rodijo nove dobe, novi vek, preživlja človeštvo čase trpljenja in stisk. Počasi se ruši stari red in zahteva svoje žrtve; mesto prošlega pa je v bojih treba ustvariti ono novo, kar naj velja v bodoče. Brezdvomno doživljamo tudi sedaj takšno zgodovinsko dobo. Menda nam ni usojeno, da dočakamo mirnih časov. Vedno hujše pritiska gospodarska kriza; zakoni, ki so veljali doslej, so naenkrat odpovedali. In bedno človeštvo se trudi ter išče izhoda iz te stiske. Toda dosedaj še brez uspeha.

Komaj dvoje stoletij je minulo, odkar je svet doživel zadnji veliki preobrat na gospodarskem polju. Ta preobrat je prišel iz Anglije. Tam je najprej zavladal stroj, v Angliji so nastale prve tovarne. Kar so preje ustvarjale marljive in izurjene človeške roke, je sedaj proizvajal stroj mnogo hitreje in tudi mnogo ceneje. Kopičili so se zakladi blaga. V starih časih je tvorilo mesto s svojo ožjo okolico gospodarsko celoto, med kmetijskim ljudstvom iz okolice in mestnimi obrtniki se je vršil ves promet in izmenjavanje pridelkov. Obrtnik je poznal svoje odjemalce, kmet je vedel, kje bo zamenjal svoje pridelke. Vsakovrstnega blaga se je pridelovalo in izdelovalo le toliko, kolikor je zahtevala potreba odjemalcev. V dobi stroja pa se ta neposredna vez med producentom in odjemalcem prekine. Tovarnar ne ve, kdo bo končno kupil in porabil njegovo blago. Njegova tovarna proizvaža velike množine vsakovrstnega blaga, zato se mora trg in krog odjemalcev daleč razširiti.

Če je bil preje ves gospodarski promet enostaven in krajevno omejen, postane v dobi stroja nepregleden. Tako nastane vprašanje, kdo naj vse te mnogobrojne gospodarske vezi uravnava, katera načela naj zavladajo v novem gospodarskem delu.

Takoj začetkom tega razvoja je posegla vmes država in skušala usmeriti gospodarstvo po svojih načelih. Toda ta misel ni zmagala. Zopet je prišel iz Anglije oni nauk, ki je preobličil lice sveta in utisnil svoj pečat dobi kapitalizma. Bili so angleški misleci, ki so oznanjali nauk, da veljajo v gospodarstvu vsajevrstni zakoni, katerih naj država ne moti. Dajte podjetnikom popolno svobodo, tako se je glasil ta nauk; pustite jih, da delajo vsak po svoje, tako se bo gospodarski svet sam iz sebe najboljšo uravnal. Medsebojna tekma bo še podžigala, vsak se bo potrudil proizvajati kar najboljšo blago in za najnižjo ceno, da si pridobi čim več odjemalcev. Pa ne samo posamezni podjetniki, tudi narodi in države naj se podajo v to medsebojno tekmo. Zavlađa naj popolna gospodarska svoboda! Vsaka država si bo izdelovala potem le to, za kar so v državi najboljši predpogoji, na svetovnem trgu pa bodo narodi izmenjavali svoje pridelke.

To je bila brezdvomno velika misel. V Angliji so jo izvedli dosledno. Leta 1846 je Anglija odpravila vse carine na žito, do leta 1860 so padli zadnji carinski ostanki, angleška pristanišča so se svobodno odprla ladjam sveta. Angleška industrija je bila tako sijajno razvita, da se ni bala tekme drugih narodov.

Toda danes! Niti sto let ni minulo, kar je Anglija uresničila nauke svojih blestečih mislecev, že se je pokazalo, da nauk ni bil pravilen, ker je bil zgrajen na slabih tleh. Človeška sebičnost, to naj bi bilo srce gospodarskega organizma. Zmota je bila tako velika, da je morala priti hitro na dan. In danes se že kaže nezvdržnost tega nauka.

Svetovna kriza tudi v Angliji hudo pritiska. Posebno armada brezposelnih se tekom zadnjih

Deželni proračun.

Zasedanje deželnega zbora dne 9. in 10. decembra 1931.

Vsako zasedanje deželnega zbora spravi posebno pozimi nekoliko življenja v zaspani Celovec. V času velike gospodarske krize se je to zasedanje pričakovalo s posebnim zanimanjem. Ko se priporoča vsem najskrajnejša štednja na vseh poljih, je bila radovednost tem večja, ker se je hotelo vedeti, kako pojmuje vprašanje štednje dežela. Je sicer omejila svoje izdatke, vendar še v veliko prenizki meri. Največje preglavice dela deželno uradništvo, ki porabi preko polovice izdatkov.

Po otvoritvi so bili odkazani nekateri predlogi pristojnim odborom. Nato je povzel besedo deželni finančni referent Lora, da pojasni predloženi proračun za leto 1932.

Omenil je, da se je predložitev proračuna pričakovala letos s posebno nepetostjo. So ljudje, ki so z obstoječimi ustavnimi uredbami zadovoljni, so pa tudi ljudje, ki želijo finančen in ustaven polom rajši danes nego jutri. Kakor so različni ljudje, tako so različna tudi mnenja o vzrokih gospodarske krize; ena struja vidi vzrok v napakah gospodarstva, druga pa v napakah državnega uströja. Vzrok krize je očitno: zvišala sta se produkcijski aparat in produkcijska zmöžnost, konsum pa je padel. Posledice tega so produkcijska, konsumna in kreditna kriza.

Leta 1923. so po proračunu znašali izdatki 7.032.332 S, dohodki 5.522.325 S; letos izdatki 25.939.660 S, dohodki 25.774.770 S. V teku devetih let so se stopnjevali izdatki od 7 na 26 milijonov in dohodki od 5 in pol na 25 $\frac{3}{4}$ milijona S. Dohodki in izdatki ne gredo isto pot. Dežela ima začasno 6 $\frac{3}{4}$ milijona S dolga. Na osebo pride 18 S. Vendar je stvarna vrednost deželne imovine dosti višja. Najmanjše novih kreditov je nemogoče, ker je obrestna mera previsoka, zato pa je treba opustiti gotove načrte.

Letošnje leto je pokazalo, da kljub raznim novim davkom ni računati na višje dohodke. Dohodki davka na bencin, mezde, pivo, električno itd. postajajo vedno nižji, da je mogoče edino rešitev iskati v znižanju izdatkov. Za letošnje leto so bili predvideni izdatki na 26 milijonov S, za prihodnje leto se znižajo na 24 in pol milijona S. Ta slučaj je po vojni prvi, da izdatki ne presegajo izdatkov prejšnjega leta. Nekateri so za znižanje, drugi so proti znižanju izdatkov. Prvi in drugi imajo prav: gospodarstvo rabi znižanje davkov, na drugi strani pa zopet pomoč iz javnih sredstev. Oboje se ven-

let ni zmanjšala. Zato se je londonska vlada odločila za nove korake. S silno roko je posegla v tok gospodarskega življenja, tako da se je zamajalo celo svetovno gospodarstvo. Da štiti angleške podjetnike, je vlada zopet uvedla carino na uvoz. In ta carina ni nizka, ampak znaša 50 do 100 odstotkov vrednosti uvoženega blaga. To se pravi, vsi inozemski izdelki se vsled carine podražijo za polovico. Pri tem položaju seveda inozemskim podjetnikom skoroda ni mogoče tekmovali z domačini. S tem se je Anglija podala na tista nova pota, zapustila je stari liberalni nauk o svobodni mednarodni trgovini.

Drugi velezažen korak je podvzela Anglija v svoji denarni politiki. V povojni dobi so se angleški podjetniki v visoki meri zadolžili, mnogo tujega kapitala je bilo naloženega v njih podjetja. Tekom letošnjega leta pa so posebno Francozi začeli umikati svoja naložena posojila. Anglija je s tem prišla v hude stiske. Vsi

dar ne sklada. Na znižanje davkov v prihodnjem letu ni misliti, ker davčni denar takoj pride v dobro našemu gospodarstvu. Četudi se davki ne bodo znižali, se morajo omejiti izdatki, da pride polagoma dežela v položaj, da bo mogla prosto razpolagati s par milijoni.

Uradništvo

stane deželo največ. Plače znašajo 14 milijonov, to je 57 odstotkov vseh izdatkov. Deželni aparat je tedaj veliko predrag. Pogosto se za-

Pri obolenjih živcev, glavobolu, revmatičnih in protinastih bolečinah učinkuje Togal hitro in zanesljivo. Glasom notarijelnih potrdil priznava nad 6000 zdravnikov, med njimi mnogi znameniti profesorji, izboren učinek Togala. V vseh lekarnah. Cena S 2,40. 5/8

hteva, da se zniža število uradništva, a ko se hoče opustiti kateri urad, je takoj odposlanstvo pri deželnem glavarju. Hoče so opustiti kakšen šolski razred vsled prenizkega števila otrok in že je revolucija tu, deputacija pride in hoče dokazati, da bo ljudska izobrazba vsled opustitve razreda nazadovala za stoletja. Znižanje se zahteva na zborovanjih, odposlanstva med tednom pa protestirajo in zahtevajo, da se izvršijo redukcije drugje. Na ta način ne pridemo nikamor. Vendar se je naredil začetek, da se znižajo izdatki za uradništvo pod 50 odstotkov, že lani s tem, da se novi uradniki več ne sprejemajo, odsluženi pa upokojijo.

Izdatki za deželno upravo so se znižali za 8 odstotkov. Pa so še previsoki potni stroški, pošta in telefon in stvarne zahteve uradov.

Šolstvo.

Postavka je v primeri z letos za 8 in pol odstotka nižji in to na podlagi zakona o izravnavi proračuna. Opustiti se morajo razredi s prenikim številom otrok ali pa se mora izpremeniti zakon o učiteljskih plačah

Postavka za ceste se je znižala za 18,8 odstotka. Vzdrževanje enega kilometra ceste stane 1270 S. Kot izreden izdatek je še vpostavljena vsota 350.000 S za cesto čez Pack in v Afritz. Za cesto čez Pack bi morala letos prispevati dežela 530.000 S. Ni bilo mogoče dobiti kritja za to vsoto, zato bo gradnja ceste pač napredovala, kolikor bo na razpolago denarja.

(Konec sledi.)

inozemski krediti, naloženi v podjetja, so za daljšo dobo vezani. Podjetniki ne bi bili v stanju, da tirjatve takoj odplačajo. V tem položaju je vlada podvzela odločen korak. V Angliji velja že skoro skozi sto let zakon, da morajo biti bankovci angleške banke v polni meri kriti z zlatom. Da pa je angleška banka mogla privatnim podjetnikom priskočiti na pomoč in jim staviti na razpolago zahtevane svote, je dobila od vlade dovoljenje, da sme izdajati papirnati denar, dasiravno ne bi bil v polni meri krit v zlatu. Danes angleški funt ne predstavlja več čisto zlato, vsled česar je njegova vrednost v inozemstvu padla že za tretjino. Za druge države ima to seveda občutljive posledice. Posebno Francozi, ki imajo največ svojega denarja naloženega, so pri svojem posojilu izgubili ogromne svote.

Pa tudi na svetovnem trgu je postala Angleška nevaren tekmovalc. Lasten uvoz je s carinami podražila in skoroda onemogočila.

Sama pa v inozemstvu lahko ceneje prodaja, ker je padel njen denar. Ta novi položaj hudo občutijo evropske države, predvsem pa Nemčija. Vnel se je boj za angleški trg in tekma proti Angležem na svetovnem trgu.

Nemška vlada je na ukrepe londonske vlade odgovorila z novo zasilno naredbo. Vse plače uradnikov se zopet znižajo za 9 do 10 odstotkov. To je že tretje krajšanje uradniških plač. Toda tokrat gre odredba dalje. Tudi delavci in nameščenci v zasebnih podjetjih so prizadeti. Njihove plače se znižajo na stanje, kakor je vladalo začetkom leta 1927. Tudi obrestna mera vseh posojil in vrednostnih papirjev je s to odredbo znižana. Cene morajo pasti za 10 odstotkov in sicer predvsem vezane cene, to se pravi one, ki določajo v kartelih združeni podjetniki. Končno se znižajo stanarine, tarife za blagovni promet itd. To so ukrepi, ki segajo globoko v gospodarski razvoj. Namen odredbe je ta, da bi se znižali produkcijski stroški in bi Nemčija zopet lahko tekmovala z Anglijo. Vlada je vs tem pokazala, da je odločena iti do skrajnosti. Trud in pogum nemške vlade je gotovo občudovanja vreden, uspeh pa je vendarle dvomljiv. Drugim državam ne bo težko se braniti. Predvsem Anglija lahko sorazmerno zviša uvozno carino ali pa pusti pasti svoj denar še za nekaj nižje. S tem bi bil ves napor nemške vlade zastoj.

Množice nemškega ljudstva pa so z novo naredbo seveda nezadovoljne. Radikalizem raste, visoko pljuskajo valovi ljudske ogorčenosti, skrajna levica in desnica pridobivata vedno več pristašev. Nevarnost za javni red raste. Zato je kancler Brüning za dobo praznikov izdal tudi ostro odredbo, da se ohrani javni mir. Nošenje vsakovrstne uniforme je prepovedano, javne demonstracije se do 3. jan. ne smejo vršiti. Kancler je celo grozil, da je pripravljen proglasiti obsedno stanje, ako bi se naredba ne upoštevala.

Bliža se božič, ta praznik miru: narodi pa ga bodo praznovali razdvojeni in v borbi drug proti drugemu. Amerikanski predsednik je sicer izdal poslanico, v kateri kliče vse narode k medsebojnemu sporazumu in skupnemu delovanju, da bi premagali sedanji težki položaj. Želeti bi bilo, da bi ta poslanica našla splošen odmev. Toda dosežanja znamenja menda še ne kažejo v to smer: človeška srca še niso pripravljena.

Smrtno sodbo si piše

narodni socializem s svojo širokoustnostjo. — Hitlerjev odposlanec v Londonu odletel. — Padale bodo glave! — Hitlerjevci in Francija. — Pričetek Brüningove diktature.

Ze pri nas so postali narodni socialisti zelo oblaštiti, tem hujski so v Nemčiji, kjer mislijo, da so posebljena volja nemškega naroda. Svaka sila do vremena, pravi pregovor. In ta čas, se zdi, polagoma prihaja.

Hitler, vodja narodnih socialistov v Nemčiji, smatra, da so narodni socialisti republika v republiki. In govori se, da nastavlja že svoje zastopnike v drugih državah, kakor je imenoval svojega zastopnika za Italijo s sedežem v Rimu. Poslal je svojega človeka v London, da prepriča konservativce, ki so sedaj na vladi, o svoji miroljubnosti. Drugače je običaj v mednarodnem občevarju ta, da so v zvezi s tujimi vladami poslaniki dotičnih držav. Ko je dobil dotični v Londonu dolg nos, se je napotil v Pariz. Že naprej lahko povemo, da mu bo dal Pariz brco. Posebno še, ker je urednik Rosenberg v Londonu izjavil, da se morajo črtati reparacijski in vojni dolgov, ako se hoče preprečiti politična in gospodarska katastrofa Nemčije.

Francozi so ravno v tem vprašanju zelo občutljivi. Imajo tudi pravico do tega, da so občutljivi, ker je govoril Hitlerjev sotrudnik sledeče: Mi hočemo priti do oblasti, da se spuštimo v boj proti Franciji in ustanovimo zvezo vseh sovražnikov Francije. Kadar se bo skrhalo francoska sila, bomo organizirali nemški narod in pospešili borbo zoper Francijo. Sporazum s Francijo je blaznost. Z njo je mogoča samo vojna. Kadar bomo imeli v rokah oblast, začnemo odločilno bitko, in če ne uspemo, bo zavladal boljševizem in takrat bodo padale glave. Toda mi bomo že prej poskrbeli, da bodo nekatere glave odletele. Nacionalni socialisti dobe v roke oblast morda že 23. februarja 1932, ko se otvori državni

zbor, morda pa še prej, če pride do krize vlade, ali pa tedaj, kadar bo splošna konferenca za razorožitev doživela popoln polom. Oblast bomo dobili v svoje roke, če bomo razpolagali tudi z vojsko in policijo.

In vse skupaj nič ne pomaga, četudi se postavi Hitler na zakonito stališče. Izjavil je angleškemu novinarjem, da bo postopal le zakonito, ker bo kmalu prišlo do tega, da bo imel oblast v rokah, in ker bi bila neumnost, če bi se njegova stranka spuščala v riziko nezakonitih dejanj. Kar se tiče hessenskih dokumentov, on ni odgovoren za dejanja svojih 700.000 članov, vendar je v ostalem odločilna samo njegova volja. Odnosaji med Francijo in Nemčijo so odvisni od Francije. Nemčija se ne more spuščati v politiko izsiljevanja proti sebi, ki bi dovedla do propada. Nemčija v nobenem primeru ne more priznati svojega sedanjega položaja in tudi dejansko ne more prenašati reparacijskih bremen in niti vojnih dolgov. Ta bremena so ji naložile mirovne pogodbe, ki so krivične in za ljudstvo sramotne. Francija brani oboroževanje in sedanje stanje le zato, da bi izzvala v Nemčiji gospodarski polom. Francija je slišala s tem dosti jasne besede.

K temu moramo pibiti, da kancler Brüning glede zadnje zasilne odredbe, ki govori o znižanju cen za 10 odstotkov, o znižanju obrestne mere in najemnim, o znižanju mezd in plač za 9 do 10 odstotkov, o davku na v inozemstvo prenešen kapital in o ukrepih za varstvo notranjega miru: prepoved nošnje uniform in znakov, prepoved zborovanj na prostem do 3. januarja, ni iskal pristanka ne centra in ne socialnih demokratov, ki podpirajo vlado.

To dejstvo se more smatrati za pričetek diktature. V svojem govoru v radiju je tudi povedal, da je pripravljen na vse. Izjavil je, da je posledica nove odredbe gospodarska kriza in reparacije, a tudi napake Nemčije same. Nemčija je postala središče gospodarskega viharja, ki veje preko sveta. Predvsem mora varovati Nemčija svoj denar. Zato je treba znižati cene, obresti, plače in mezde. Ker ljudstvu odredbe vlade ne ugajajo, se zateka k narodnim socialistom. V narodnem socializmu vendar ni rešitve. Rešitev je v trezni zunanji in notranji politiki. Proti onim pa, ki razdirajo državno edinstvo, bo vlada nastopila z železno odločnostjo. V državi sme biti samo ustavna sila. Državni predsednik in vlada bosta po potrebi z neizprosno strogostjo nastopila proti vsem, ki bi se hoteli v najnevarnejšem času pregrešiti proti ustavi. Četudi Hitler govori o ustavnem boju, pozivljajo vendar njegovi sodelavci k bratski vojni. Vlada ne bo dovolila ločitve nemškega naroda v dva tabora in tudi ne vmešavanja v zunanjo politiko. Poostrijo se predpisi o nošnji orožja in razžaljenja časti. Notranji prepir more mirovati, kadar je v sili domovina in narod.

Govoril je tudi notranji minister Gröner in izjavil, da namerava nemška vlada še nadalje ostati na poti, po kateri je krenila. Pod nobenim pogojem ne bo prepustila oblasti komu drugemu. Vlada se bo branila z vsemi silami, če bo hotel kdo porušiti njeno ozko zvezo z ljudstvom. Segla bo tudi po orožju, če drugače ne bo mogla braniti svojega položaja.

Izgleda, da dr. Brüning ne namerava izpustiti državnih vajeti iz rok, ampak jih hoče še bolj napeti, po potrebi tudi z obsednim stanjem. S tem pa prihajajo za narodne socialiste nekoliko težji časi. Medtem pa se nemški narod mogoče iztrezni in pokaže Hitlerju figo ter se postavi na dani položaj.

Sedem ur ministrski svet. Če se v tem času niso temeljito razgovorili, potem jim ni pomagati. Pač je bil dnevni red zelo obširen in vprašanja kočljiva. V razpravi je bil 6., 7. in 8. zakon o Kreditnem zavodu. Vlada je pri tem vezana na pogodbe z inozemskimi upniki. Prvi teh zakonov vsebuje izpremembo pravil V bodoče bo mogel izpremeniti pravila upravnih svet. Značilno je, da za to leto zavodu ne bo treba predložiti bilance. Predvidene so še razne olajšave, ki za druge družbe ne veljajo. Zavod more odstopiti tudi od objavljenih kreditov in se ga zato ne more tožiti. Prihodnji zakon govori o razpustu rekonstrukcijskega odbora. 8. zakon o Kreditnem zavodu govori o nižanju pokojnin od 6.5 do 7 odstotkov in o možnosti opustitev industrij tega koncerna.

Ministri se niso mogli zediniti o zakonu o osebah, ki zaslužijo na dveh krajih in odjedajo nezaposlenim kruh. Sprejel se je zakon, ki govori o mešanju inozemskega premoga z domačim. Kdor rabi inozemski premog, mora k temu kupiti gotov odstotek domačega premoga, ali pa bo strogo kaznovan. Sprejet je bil tudi zakon o stavbnem štedenju, ki je bil že nujno potreben.

Vsenemci so zborovali na Dunaju. Iz poročil se da posneti, da je vsenemška stranka vstopila v vlado samo zato, da prepreči črno-rdečo zvezo in podonavsko konfederacijo, odnosno povratek Habsburžanov. Dalje se izve, da je avstrijsko-nemška carinska unija propadla samo zaradi tega, ker je bila po klepetavosti nekaterih višjih uradnikov prehitro izdana javnosti. Več govornikov je zahtevalo, da se stranka tesno nasloni na Hugenbergovo nemško-nacionalno stranko. Ob koncu je bila sprejeta resolucija, v kateri se najodločnejše odklanja desničarska diktatura, novi zakon o Kreditnem zavodu, vmešavanje tujega kapitala itd. Vsenemška stranka je številčno tako majhna, da njeni sklepi ne bodo razburili javnosti.

Ameriški kongres otvorjen. Predsednik Hoover je izjavil v svoji poslanici, da je svetovna oslabelost zelo zadela tudi Ameriko, ki ji nalaga zaradi lastnega okrevanja dolžnost, da sodeluje z drugimi narodi pri obnovi zaupanja in gospodarske uralitve. Gospodarska kriza v Nemčiji in srednji Evropi je v juniju zavzela obseg splošnega strahu in postalo je jasno, da se bo vsak narod brez zunanje pomoči zrušil. Strah pred takim padcem je omajal tudi ameriški trg vrednostnih papirjev in trgovino s poljedelskimi proizvodi. Predvsem je velikega pomena, da Amerika pomaga rešiti nemški narod pred posredno katastrofo. Glede mandžurskega vprašanja bo Amerika tudi v bodoče delala na to, da se doseže rešitev v duhu Kelogove pogodbe in nove pogodbe med prizadetimi državami. Oborožitve na morju kakor tudi ostale bo treba še bolj znižati, da bo svet zopet dobil primerno življensko sposobnost. V ostalem je napovedal zakonske osnutke za izvedbo višjih davkov kot zasilne ukrepe za prihodnji dve leti, kakor tudi olajšanje tiskovnega zakona.

Politične vesti. Revolucija v Salvadoru v Ameriki je uspela. Predsednik Aranjó je bil aretiran, finančni minister pa ustreljen, ker se je branil odstopiti in predati blagajne. Vlado je prevzel tričlanski vojaški direktorij ter razglasil nove splošne volitve tekom 48 ur. — Dne 7. t. m. je bila v Beogradu otvorena nova narodna skupščina. — Japonska je brzojavno odklonila načrt ženevske resolucije v svrhu premirja in sporazuma. Zastopnik Japonske v Svetu Društva narodov je radi tega podal ostavko. Odstopila je tudi celokupna japonska vlada. Japonci se še vedno obotavljajo in nočejo izprazniti Mandžurije. Pravijo, da ne morejo sprejeti sklepov Sveta in so zopet obnovili akcijo za proglašenje neodvisne Mandžurije, ki naj bi potem ostala pod njihovim vplivom. Pod pretvezo, da kitajski general Ma zopet zbira svoje čete severno od Mukdena, so tudi Japonci začeli živahne priprave za nove akcije. Cela zadeva je še tam, kjer je bila pred intervencijo Sveta Društva narodov.

DOMAČE NOVICE

Slovenji Plajberk. (Zahtevamo!) Zbrali so se davkoplačevalci in sklenili, da pošljejo deželni vladi protestno vlogo, ki govori o zahtevah našega kraja. Davkoplačevalci zahtevajo, da se črtajo vsi davčni zaostanki in znižajo socialne dajatve; da se znižajo notarske, odvetniške, zdravniške in bolniške pristojbine; da se zniža obrestna mera; da se znižajo izdatki za parlamentarna zastopstva za 70 odstotkov; da sme najvišja plača znašati 1200 S; da se odpravi zvezna vojska in uvede milica in da se vpostavi primerna živinska in lesna cena.

Bistrica v Rožu. (Vodovod.) S 1. oktobrom smo začeli graditi vodovod s sinskega vrha od tamošnjega vodnjaka. Ob novem letu bo voda najbrže že tekla, razen na Spodnji Bistrici, kamor bomo napeljali vodovod šele pomladi. Posebna dobrota bo ta vodovod za Spodnjo Bistrico in Polano, ker morejo rabiti sedaj samo vodo iz potoka Bistrica, ki je večkrat poln nesnage.

Galicija. (Občinska seja 29. nov.) Dnevni red je bil precej obširen. Neki upokojeni rudar, ki dobiva 50 S mesečne pokojnine, je prosil občino, da bi mu pustila narediti čevlje. Prošnja se je odklonila s pripombo, da naj se vrne v domačo občino, kjer bo za 50 S na mesec vsak rad skrbel za njega. — Šolski proračun za leto 1932 so odobrili. Pripomniti bi bilo k temu, da bi bilo prav, če bi se šolska oblast nekoliko bolj ozirala na želje ljudstva. Sedemdeset odstotkov občinske doklade gre za šole, poleg tega po šolska oblast po svoje odreja počitnice, kakor se ji ljubi. Letos se je spet spomnila, da bi bilo boljše, če bi se šolsko leto začelo jeseni. Brez vprašanja krajnega šolskega sveta se je to izvedlo in posledica je ta, da sta bila sprejeta letos dva letnika, da bo tu in tam šola zopet premajhna. Zdaj zahteva šolska oblast, da bi se delilo šolarjem mleko. To se odkloni, ker ni na razpolago sredstev. — Vojnim slepcem se dovoli iz občinske blagajne 10 S in se pobiranje upusti. — Zelo je razgrela občinske zastopnike vprašanje bikov. Deželna vlada hoče, da kupi občina 2 bika, ker je bilo jeseni premalo potrjenih. Določila ali dobila naj bi se dva posestnika, ki bi kupila bika s posredovanjem deželnega kulturnega sveta. Ugotovi se, da je bilo prignanih dosti bikov, da pa vsled malih napak nekateri niso bili potrjeni. Eden od njih je imel na nogi majhen bel madež in bil zavržen. Prodrlo je mnenje, da število potrjenih bikov preko zime zadostuje. Splošno vlada mišljenje, da se potrdi zato tako malo bikov, da morejo naši nemški sodeželani svoje plemenske bika drago prodajati. Saj so se v kmetiškem strokovnem listu pred nedavnim sami hvalili, da se plemensko blago dobro prodaja. Kakšen dobiček se more napraviti s plemenskim bikom, naj služi naslednji slučaj: Na pritisk deželne vlade je kupil posestnik pred 4 in pol leta plemenskega bika v nemškem delu Koroške. Ker mu primanjkuje krme, ga je sedaj tri mesece pital in ga prodal mesarju. Niti te vsote ni dobil za njega, za katero ga je pred leti kupil. Kdo ima tedaj dobiček? Se sklene, da naj Nemci svoje bika kar sami obdržijo, ker trije zadostujejo za našo občino.

Žitara vas. (Razno.) Da ne bo kdo od cenjenih bralcev „Kor. Slovenca“ mislil, da Žitrajci spimo spanje pravičnega, moramo povedati, da se vendar nekoliko gibljemo, in sicer naj navedemo le sledeče dogodke iz našega kraja: Pred nedavnim smo obhajali veselo poroko Tineta Hobel, mizarja v Mlinčah, in neveste Micke Plantev, p. d. Lipejeve v Dulah. Veselo je bilo kot malokdaj na tej svatovščini, le da društvo „Trta“ ni moglo tega prav odbravati, ker sta se s tem odpovedala delovanju pri društvu dva idealna, spretna in izvrstna igralca in vztrajna delavca na prosvetnem polju. Toda tolaži se lahko s tem, da ta dva ne bosta pozabila društva tudi ne v bodoče. Njima pa želimo vsi obilo sreče na mnoga leta! — V razvedrilo je tukajšnje društvo priredilo dne 6. t. m. Miklavžev večer z igro: „Slehernik“ ali „Vsakdo“, v kateri se nam je predstavljalo življenje današnje dobe. Za užitek te igre smo hvaležni društvu in izrekamo željo, da nam predstavi še več takšnih iger. Po preteku igre pa je Miklavž nastopil obložen z bogatimi darili in je večino navzočih primerno obdaril. Udeležba je bila sijajna, kar pač pričaja, da ljudstvo odobrava takšne prireditve. Sliši se, da namerava društvo za prihodnje leto praznovati slavnost 25letnice obstoja društva s posebno izbrano prireditvijo. No, bomo videli, kaj neki bo na sporedu.

Bajtiše pri Borovljah. Redkokdaj se sliši o nas. Pa se tudi ne pripeti kaj takega, kar bi zanimalo javnost. Pri nas izgleda zadnji čas, kakor bi vse izumrlo. Gasilno društvo je skoro že čisto zaspalo. Kmalu bo minulo leto, ko smo zadnjič videli naše „fajerberkarje“ se vaditi okoli „špricenhausu“. Samo komunisti imajo še včasih kak shod v vaški gostilni, da se malo pokregajo in pomenijo, kako bodo „talali“ našo posest, ko pridejo enkrat do vlade. Zadnjič smo čitali dopis iz sosednih Sel, da je prišla domov na obisk neka ženska, ki je bila že preko 30 let v samostanu v Ameriki, pa ji materinski jezik še vedno gladko teče. Pri nas pa je pred kratkim prišel domov nek fant, ki je bil nekoliko preko enega leta v Celovcu v neki večji gostilni menda za „šonkburša“, pa se na Bajtišah zelo težko zmenimo z njim, ker trdi, da je „bindiš“ že čisto pozabil, nemški pa

menda še nikoli prav ni znal. Kaj pa bo potem, ko bo še „tajč“ pozabil?

Marija na Zili. (Smrt.) Dne 6. t. m. je umrla Lena Unterweger p. d. Gorčeva mati v Podobravi. Dalj časa je viselo njeno življenje na niti. Da je bila radi globokega verskega prepričanja in poštenega življenja spoštovana, je pokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Cerkevni zbor je na grobu zapel žalostinko „Nad zvezdami“. Rajna je bila prava trpinka. Da je mogla tako voljno in mirno prenašati svoj veliki križ, je dobivala tolažbo v pogostem sprejemanju sv. obhajila. Marsikateri materi bi bila lahko za zgled. Naj v miru počiva!

Bilčovs. (Smrtna kos.) Žalosten glas zvonov se je razlegal dne 10. t. m. iz našega zvonika. Spremljali smo ta dan dva mrliča k zadnjemu počitku. Zapustil je namreč stari Kajžičev oče v Branči vasi svoje drage v starosti 75 let. Kdo ni poznal skrbnega in delavnega očeta, ki je vse svoje življenje skrbel in delal za dobrobit svojih. Naj mu bo Bog obilen plačnik! — Pa posegla je smrt s svojo neizprosno roko tudi v družino Gregorja Jakopiča, bivšega pismonoše in iztrgala iz kroga svojih dragih skrbečo mater v starosti 48 let. Številna je bila udeležba pri pogrebu in skoroda ni bilo suhega očesa. Pretresljivo so doneli akordi pesmi: „Mati se poslavlja“ in tiho je vsak čutil, kaj se pravi izgubiti mater, mater, ki je samo ena. Naj zaostale tolaži zavest, da po tej ločitvi spet pride nekoč dan, ko se bomo zopet videli! Obema prizadetima družinama naše prisrčno sožalje!

Mala vas. (Smrt.) Tožno so doneli globaški zvonovi, ko smo dne 14. novembra spremljali p. d. Turnarjevega očeta k zadnjemu počitku. Trudapolna je bila njega življenska doba in težka poslednja ločitev od njih dragih, žene in od številnih otrok. Nebo je močno rosilo, kot bi hotelo pokazati, da tudi ono plaka nad prebridko izgubo očeta. Številna množica s cerkvenimi pevci je spremljala pokojnega očeta na zadnji poti in mu izkazala zadnjo čast. Vsem zaostalim naj bo tem potom izraženo naše sožalje, pokojni oče pa naj sladko počiva v hladni domači zemlji!

Koroške novice. Dne 5. t. m. so zabeležili na Koroškem 13.329 podpirlanih in 14.235 nepodpirlanih brezposelnih. Število se je v enem tednu zvišalo za 1083 podpirlanih. — Te dni je v Celovcu porotniško zasedanje. Obravnava se 5 slučajev: 4 umori in 1 zavrtni umor. O izidu bomo poročali. — Delavska zbornica je znižala plače svojim uradnikom od 6.5 do 13 odstotkov. Tri odstotki se porabijo za podpore brezposelnim. Gotovo lepa gesta, ki jo je treba posnemati. — Radi planinske kočje na Oistercu je prišlo med Celovcem in Dunajem do spora. Uspeh je bil ta, da je dosedanji najemnik Miha Urančič odpovedal najemniško pogodbo. Celovški turistovski klub je sklenil z novim najemnikom pogodbo in je ta prevzel upravo kočje. Lastnica kočje je dunajska podružnica, ki pogodbe ni priznala in vrgla novega najemnika ven. Spor je prišel pred izredni občni zbor celovške podružnice, na katerem je dobil načelnik zaupnico. Zadeva upraviteljstva kočje pa še s tem ni rešena. — Poravnalno postopanje se je uvedlo nad premoženjem posestnika Janeza Anderwalda v Ledincih in nad premoženjem trgovke Terezije Vidman v Kožentavri. — Na javno dražbo pride dne 31. t. m. pri okrajnem sodišču v Velikovcu Miklavovo posestvo v Zgornjih Selah in Dabanovo posestvo v Zgornjih Krčanjah; pri okrajnem sodišču v Železni Kapli dne 20. januarja Ciganovo posestvo v Železni Kapli, Kriglovo posestvo v Železni Kapli in žaga na turbino, Tomažičevo posestvo v Remšeniku, Bohinčevo posestvo in Morokutijev mlin v Lepenu. — Vincencu Jobstu in Antonu Čimžarju v Čahorčah je nekdo ukradel novo obleko, moško srajco, čevlje, domovnico, fotografije itd. Med zasledovanjem je streljal na zasledovalce, ki so morali zasledovanje opustiti. — Mizar Anton Disinger v Bistrici v R. ga rad pije. Dne 2. avgusta je odnesel gostilničarki Rol. pri kateri je opravljal mizararska dela, steklenico slivovke in v drugi gostilni pogostil z njo svoje prijatelje. Največ je seveda sam popil. Dne 11. avgusta je v isti gostilni natočil ponoči 10 do 15 l žganja, pri tem pa pozabil na sodu predpasnik. Prisvojil si je tudi še več drugih reči. Pri tatvini je bil dvakrat zasačen. Tudi pred sodnike je prišel naliman. Dobil je tri mesece zapora. — Iz

službenih ozirov sta menjala postaje rajonski nadzornik Filip Lugauer v Slov. Plajberku in Volbenk Putan v Grabštanju; orožnik Volbenk Urak v Velikovcu in rajonski inšpektor Jaklič v Srednjih Trušnjah. — V Velikovcu nameravajo nemški protestantski priseljenci sezidati protestantsko cerkev. Kaj pravi k temu in k naseljevanju protestantov škofijstvo?

DRUŠTVENI VESTNIK

I. koroško tamburaško društvo „Biser-nica“ v Celovcu priredi v petek, dne 18. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, Vetrinjsko obmestje 26, pritličje desno, svoj redni letni občni zbor z navadnim sporedom. Odbor upa, da se bodo te prireditve udeležili vsi člani in prijatelji edine slovenske kulturne organizacije v Celovcu.

Slovenji Plajberk—Podljubelj. (Igra „Begunka“ v Društvenem domu v Podljubelju.) Mraz je pri nas in nevoljno trese Vrtača svojo sneženo kapo. Pa smo se končno naveličali mraza po štirih letih zime v naših srcih in že v prvem poizkusu nam je postalo topleje. Igro „Begunka“ smo pripravili, da se vam pokažemo v našem novem življenju. Veliko žrtve je bilo v pripravi za nastop s to igro na odru Društvenega doma v Podljubelju in zato verujemo, da nam boste dali s številno udeležbo tudi od blizu in daleč svoje priznanje. Pridite na Štefanovo ob treh popoldne v dom k nam in pokažite še vi svojo dobro voljo! Videli boste, koliko je še toplote v nas gorjancih!

Dobrla vas. („Deseti brat.“) Ko sem pregledoval vesti „Koroškega Slovenca“, sem zapazil med drugim tudi vabilo na zgoraj imenovano igro, ter se odločil, da posetim to prireditve ter da vidim uprizoritev te naše kmetske igre. Že pri vstopu v dvorano sem zapazil, da ima ljudstvo veliko zanimanja in zaupanja do dobrolskih igralcev, ker dvorana je bila do zadnjega kotička prenapoljena, komaj da sem dobil svoj kupljen sedež! V tem dopisu ni moj namen, morda dobrolske igralce kritizirati ali pa bogve kako hvaliti, ampak moram priznati, da je bila igra v splošno dobro doigrana, le igralcem novincem se je poznalo, da nastopajo prvič, ker so bili v izgovorjavi besed nekako preveč tihi in hitri in jim je manjkalo potrebnih kretenj. Starejši igralci pa so imeli to napako, da so gotove besede nepravilno naglašali. Sicer pa se mora priznati in se lahko zavidá dobrolskemu društvu, da ima v svojih starih in mladih igralcih skritih še mnogo talentov, samo jih je treba odkriti in primerno izvežbati ter napraviti iz njih podeželske igralce umetnike. Želimo torej dobrolskemu društvu v bodoče še mnogo uspehov ter jim kličemo: na skorajšnje svidenje ob priliki kakšne vesele in lepe narodno-kmetske igre!

Promese

na
**GRADBENE SREČKE (Baulose)
IZDAJE 1925**

Žrebanje 2. januarja.

Cena S 4.—

Glavni dobitok S 100.000.—

J. PROKOPP

BADEN, N.-Ö. Hauptplatz 17.

PRAVNI VESTNIK

Nekaj o avtomobilskih nezgodah.

Vedno češče se dogajajo nezgode, povzročene po avtomobilih ali motornih kolesih. Zato bodi tukaj v kratkem povedano, kaj je treba prizadetemu storiti, da si varuje svoje pravice.

Kogar je avto (in isto velja tudi za motorna kolesa) poškodoval, ta lahko zahteva, da se mu povrne škoda, ki jo je utrpel. Ako je bil telesno poškodovan, sme zahtevati odškodnino za prestande bolečine, nadalje povračilo zdravniških stroškov in pa odškodnino zato, kar je vsled nezgode zamudil pri svojem zaslužku. Ako je ponesrečenec umrl, smejo zahtevati odškodnino vsi zaoštali, za katere je moral ponesrečenec skrbeti po zakonu.

Za odškodnino jamčita skupno šofer in lastnik avtomobila, oziroma podjetnik. Ker mora biti podjetnik zavarovan, plača v resnici odškodnino zavarovalnica.

Za avtomobilske nezgode velja poseben zakon, katerega določbe so jako stroge v prid ponesrečencem. Ponesrečenec vedno dobi odškodnino, ako se mu ne dokaže, da je nesrečo zakrivil sam, oziroma da je bila nezgoda le posledica neizogibnega nesrečnega slučaja. Na ta zakon pa se ne more sklicevati oni, ki se je brezplačno sam vozil v avtomobilu.

Da pa se poškodovani lahko uspešno sklicuje na ta zakon, mora varovati določene roke. Treba je najkasneje tekom štirih tednov nezgodo naznaniti lastniku avtomobila, ozir. podjetniku, ako mu ni itak znan. Nadalje je treba vložiti tožbo najkasneje tekom šestih mesecev šteto od dneva nezgode. Ta rok se nikakor ne sme zamuditi.

Navadno vsako nezgodo in nje vzroke najprej raziskuje državno pravdnštvo; proti šoferju se uvede kazensko postopanje. Zato je večkrat umestno s civilno pravdo nekoliko počakati, da kazensko postopanje zadeve razjasni. Vendar pa to ni potrebno. Civilna tožba za odškodnino se vložiti lahko takoj po nesreči in je to radi tega umestno, da ponesrečenec čim prej pride do svoje odškodnine.

Priporočljivo je, da se vsak ponesrečenec v danem slučaju vsaj v informativne svrhe obrne na pravnega zastopnika.

GOSPODARSKI VESTNIK

Uredba prometa z živino*).

V seji deželnega kulturnega sveta, dne 13. nov. je poročal živinorejski nadzornik, kako se misli izvajati nova postava, ki hoče varovati ceno živine in mesa, postava, od katere upamo, da bo že enkrat pomagala kmetu, da dobi za svoj glavni pridelek; za živino in prašiče primerno ceno, in da bo kmet zopet mogel gospodariti ter plačevati svoje davke in obresti dolgov. Poročal je:

Parlament je sklenil postaviti, ki hoče urediti promet z živino in mesom. Določila so se mesta, v katera se ne sme dovažati živine in mesa brez posebnega dovoljenja. Takšni kraji so na Koroškem; Celovec, Beljak, Trdnja vas, St. Rupert in St. Peter pri Celovcu. Med Celovcom in Beljacom je ta razlika, da ima celovška klavnica železniški tir in se zato iz inozemstva more uvažati živa klavna živina, kar v Beljaku ni dovoljeno, ker tam v klavnico ne pelje železnica.

Zastopniki dežel so hoteli, da se varujejo tudi druga tržišča po deželah, ker se je bati, da inozemstvo, ko se mu brani preveliki uvoz v glavna mesta, vrže blago na male trge. V Beljak in Celovec smo zdaj dobivali teleta iz inozemstva; prišla so iz Gradca, a so bila iz Poljske, in ta teleta so nam tlačila ceno. Poprej se je za teleta plačevalo 2—2,20 S, potem je ceno padla na 1,50 S. V Celovec so se iz inozemstva dovažali tudi voli. Množina ni bila prevelika, ali zadostovala je, da so cene padale, v Beljak so prihajale zaklane svinje in so tlačile ceno.

Dovoljevanju se podvrže klavna živina, pitane svinje, teleta živa in zaklana ter meso ali mesni izdelki teh živali.

Glavno v tej postavi določuje 2. odstavek: Dovažanje iz inozemstva se dovoljuje le tako daleč, kolikor domačega blaga ne pride na trg in se drži ceno, ki odgovarja stroškom produkcije. Treba bo postaviti tako izvesti, da se doseže njen namen.

Dovažanje mastnih svinj se bo dovoljevalo od 1. dec. naprej, za govedino, teleta in svinjino velja postava že začeni od 21. nov. Na navedenih tržiščih se bo smelo prodajati samo meso, za katero se je dobilo uvozno dovoljenje od avstrijskega prometnega urada-Osterreichische Viehverkehrsstelle, in se bo tudi naročevanje mesa izven trga podvrglo državni režiji.

V tem uradu je zastopnik poljedelskega, trgovskega ministrstva in po eden zastopnik glavnih kmetijskih korporacij, trgovskih in delavskih zbornic. Pri posvetovanju odločuje končno poljedelski minister. Delovanje članov te komisije je brezplačno. Urad se vzdržuje sam. Za vsako priglasiitev goveda se bo plačalo 60 g, za mesne svinje in teleta 20 g, od 100 kg uvoženega mesa 20 g. Pristojbina se bo plačevala s kolkom. Postava ne

*) Zaradi pomote v tiskarni se je priobčil v zadnji številki „Kor. Slov.“ drugi del tega članka. Danes objavimo prvi del. Naj nam cenjeni bralci tole oprostijo!

predvideva garancije cene, marveč hoče samo doseči, da se cena izboljša produkcijskim stroškom primerno. Cena sama pa se bo ravnala po ponudbi in vprašanju. Blaga se bo samo toliko pripustilo, kolikor ga dotični trg potrebuje. Do zdaj se na Dunaj pošilja živine in mesa veliko več, nego se ga potrebujete, in tako se meso prodaja pod ceno. Z ureditvijo se pričakuje boljše cen. Sicer omenja postava neke cene, a je niso ne najvišje in ne povprečne. V § 7. postavi se je določila najvišja cena. Ako na zaščitenih tržiščih cene ob štirih tržnih dneh zaporedoma zrastejo za 5% pri goveji živini in teletih, pri svinjah za 10%, se postave ne bo izvajalo, ako pa cena pade pod omenjeno mejo, se postava zopet uveljavi. Postava za živinski promet ostane torej v veljavi, dokler cene skozi štiri tedne ne prekoračijo napovedane meje. Ta meja je pri goveji živini 1,48 S + 5% = 1,55 S. Ako se ta cena prekorači, se razveljavi postava za čas višje cene. Danes velja na Dunaju cena 1,14 S. Ta cena ne velja za izbrano blago, marveč počez za vse, všteti tudi medle krave. Na zadnjem trgu smo imeli na Dunaju 2500 goved; mesna blagajna bo dognala, koliko se je izkupilo za vse vkup, in se bo izračunala povprečna cena.

Mesne svinje se zdaj plačujejo po 1,45—1,50, postava določa 2,04 + 5%, to bi bilo 2,14 S. Cena se torej more zvišati za 60 g. Za zaklana teleta se dobi zdaj 1,50, postava določa 2,45 + 5% = 2,55 S. Za pitane svinje velja temeljna cena 1,75 + 10% = 1,92 S. Tu se gre za najvišjo ceno. § 8. postave potem določa, da ta postava velja samo, dokler je prodaja ovržena. Da se more braniti tujemu uvozu, je treba, da bo minister natančno poučen, katere vrste in katero množino živine in mesa zamoremo sami spraviti na trg. Predvideva se izpopolnitev živinskih posredovalnic in priglasilnic. Dunajska komisija, ki dovoljuje ali prepoveduje dovoz, sklepa v pondeljek, osem dni pred glavnim tržnim dnevom. Prvi varovani tržni dan bo v pondeljek dne 23. novembra. Dunaj se oskrbuje z živo živino v St. Marksu. Ako je promet v tržnici v petek slab, je umevno, da bo tudi trg v torek slab, ker leži preveč mesa v tržnici. Zato bo komisija sklepala v pondeljek, ko že zamore pregledati položaj.

Velikovški trg. Živina: biki 0.50—0.80, pitani voli 1.10—1.20, vprežni voli 0.90—1, junci 0.70—0.90, molzne krave 0.80—1.10, pitane krave 0.40—0.80, telice 0.80—1.10, pitani prašiči 1.60—1.80, plemenski prašiči 1.40—1.70, ovce 0.50—0.80 S za kg. Jajce 18—19 g, sirovo maslo 3.60—4.40, starejše kokoši 2.50—3, mlade 2—2.50 S, pšenica 30—32, rž 30—32, kornoplje 20—22, proso 18—20, ječmen 24—26, jabolka 40—50, letošnja koruza 16 g. Zanimivo je beležiti, da se je na zadnji velikovški tržni dan pripeljalo okrog 400 zaklanih in izčiščenih pršutarjev. Teden prej so namreč cene nekoliko poskočile in se je dobilo za kg mesne teže že 2.50 S. To prliko so kmetje hoteli takoj izrabiti in so pripeljali na trg ogromno število zaklanih pitanih prašičev. Ko so prekupci videli, da je ponudba zelo velika, so se vsedli v gostilni skupaj in sklenili, da pred enajsto uro ne gredo na trg. Določili so seveda tudi ceno. Posledica prevelike ponudbe je bila, da so cene grozno padle. V takih slučajih bi pač bilo dobro, da bi se tudi kmetje med seboj pogovorili in ničesar ne prodali pod 2 S mesne teže. Marsikateri bi mogel peljati seveda zopet domov, a cena bi ne padla tako nizko. Smo šele v začetku zime. Pršutarji bi se dali porabiti doma in bi se postavili drugi, ki so mogoče določeni za domačo uporabo, na trg. — Tudi na Dunaju se trg ne razvija povoljno. Od zakona o živinskem prometu se je pričakovalo dosti več. Koroška se pritožuje, da se ji dovoljuje pre nizko število živine, ki ga sme postaviti v tednu na dunajski trg. Zadnji teden v novembru so cene razveseljivo poskočile, pretekli teden pa se je moglo ugotoviti, da je za domačo živino prav malo zanimanja. Gotovo se prižene premalo prvovrstnega blaga, ker Dunajčani so pač zelo razvajeni. Svinje so na dunajškem sejmu v preteklem tednu poskočile prvotno sicer zopet za 5 g, nazadnje pa za istotoliko padle. Tedaj ni bilo zaznamovati nobene izpremembe. Na živinskem trgu je cena poskočila od 5 do 10 g pri kilogramu. Izgleda, da bo treba zakon o živinskem prometu izvajati zelo strogo, ker drugače ne bomo prišli do primernih živinskih cen.

Kar počiva, rjavi!

Tudi Vaš gonilni motor potrebuje periodično udeleževanje, in to preskrbi poleg mnogih drugih prednosti

Oekonom-mlin.

Pišete po prospekt! Nič Vas ne stane.
Hans Wernig, Goriče št. 14, pošta 29/12
Unterbergen.

Skladišče in razpečevanje za Koroško.

Brunswick-Columbia-Odeon-Parlophon Polydor

Na ploščah slišiš za mal denar najlepšo godbo vsega sveta!!

Samo v strokovnih trgovinah:
Največja izbira, zajamčeno tovarniško nove plošče
Osrednja zveza gramofonskih trgovcev delaj slov Avstrije

Iščem ščetarskega vajenca

iz poštene (dobre) družine. — **Andrej Micej**, izdelovatelj ščet in čopičev, pošta St. Veit im Jauntale

K praznikom

leti vse v trgovino

Matevž SEHER, Celovec, Lidmanskega ulica 39
ker je tam ogromna zaloga steklenega, porcelanastega, kamenega, emajliranega blaga, peči, sank, sploh vsega, kar rabi gospodinja v kuhinji in gospodinjstvu.

Morejo se izbrati lepi

božični darovi po zelo nizkih cenah.

Zalogo si tudi lahko ogledate, ne da bi vam bilo treba kupiti. Gotovo je, da cene ne bodo ostale dolgo tako nizke.

Gospodinja, požurite se,
dokler je še čas!

Najboljša in hitra postrežba!

VABILO

IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO „KOČNA“
V SVEČAH PRIREDI NA ŠTEFANOVO,
DNE 26. DECEMBRA 1931 ŽALOIGRO

MLINAR

IN NJEGOVA HČI

V DVORANI PPI ADAMU OB 3. URI
POPOLDNE.

VSE PRIJATELJE LEPE ZABAVE PRI-
JAZNO VABI

150 O D B O R.

Izobraževalno društvo na Radišah

Vabilo na

božično prireditev

na Štefanovo 26. decembra pri Cingelcu na Trati

Sporod: Pozdravni govor / Petje in tamburanje (božične pesmi) / Solospjev „Najboljša“ / Igra „Trije tiki“.

V nedeljo, 27. decembra pa ima društvo svojo domačo božično prireditev ob 3 popoldne v društvenih prostorih.

Mnogoštevilno udeležbo pričakuje ODBOR. 160

Inserirajte v Koroškem Slovincu!

Izobraževalno društvo „Vrtiča“
v Slov. Plajberku

pridedi

na Štefanovo 26 decembra ob 3. uri pop.
v Društvenem domu v Podlublju
krasno igro:

»BEGUNKA«

v treh dejanjih.

161

Med odmori petje. Pridite v prav obilnem številu in pokažite, da spoštujete trud gorjanskih fantov in deklet izpod Vrtiče! Tako nam bodete dali še več korajže za prosvetno delo. Odbor „Vrtiče“.